

Т.О. ГОЛУБ,
методист
Державного професійно-технічного
навчального закладу
«Славутський професійний ліцей»

ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ФЕНОМЕН МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Цифровізація освіти постає імперативом реформування освітньої сфери, першочерговим завданням ефективного розвитку інформаційного суспільства в Україні. У свою чергу, цифровізація освіти неможлива без урахування світових трендів, зокрема інтенсивного розвитку таких технологій, як доповнена і віртуальна реальність, штучний інтелект, інтернет речей, роботизація, блокчейн, медіаосвіта, хмаро орієнтовані середовища, гейміфікація, міждисциплінарність та ін.

Важливо, щоб сучасні педагоги були компетентними в цифрових технологіях, пов'язаних з їх професійною діяльністю. Оскільки професійна (професійно-технічна) освіта є складовою системи освіти України, питання формування цифрової компетентності є актуальним і для педагогів даної галузі й для професійного навчання в цілому.

Перехід до цифрового суспільства, широкомасштабна пандемія COVID-19, воєнний стан в Україні беззаперечно вплинули на функціонування нашого закладу освіти як у питаннях управління, організації освітнього процесу, комунікації, оцінювання навчальних досягнень, так і стосовно створення й використання цифрового освітнього контенту.

Безумовно такі зміни стали серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу, але першочергово – для педагогічних працівників. Організація онлайн-навчання, офлайн-навчання із використанням цифрових технологій, дистанційного навчання зумовили формування та розвиток цифрової компетентності педагогів Славутського професійного ліцею.

З метою якісного розвитку цифрової культури педагогів методична служба ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» постійно надає науково-методичну підтримку педагогічним працівникам у подоланні виявлених труднощів і проблем здійснення онлайн-навчання, офлайн-навчання із використанням цифрових технологій, дистанційного навчання.

Педагогічний колектив активно долучається до підвищення своєї професійної та цифрової компетентності в галузі використання широкого спектру електронних ресурсів, освітніх програм і навчально-методичних матеріалів. Викладачі та майстри виробничого навчання систематично відвідують курси підвищення кваліфікації, педагогічні майстерні, вебінари, онлайн-семінари, тренінги тощо. Варто відзначити, що найпопулярнішими суб'єктами підвищення кваліфікації є НМЦ ПТО ПК у Хмельницькій області, онлайн-платформи «На урок», «Всеосвіта», «EDPro», «Prometheus».

Також методичною та психологічною службою ліцею проводяться навчальні семінари й тренінги, надаються індивідуальні консультації з метою визначення психологічної готовності педагогічних працівників до роботи з поколінням, яке зростає у світі цифрових технологій та з метою опанування сервісів Web 2.0, конференцій в Zoom, онлайн-дошок та інших цифрових інструментів. Питання цифровізації освітнього процесу, впровадження електронного документообігу закладу освіти розглядаються на засіданнях педагогічної ради. Педагоги активно обмінюються знаннями та практичним досвідом застосування комп'ютерних та Інтернет інструментів під час засідань методичних комісій. Найпопулярнішими серед них є сервіси Web 2.0, Zoom, Youtube, Genially, WordArt, Padlet, LearningApps, Onlinetestpad, Prezi та ін..

Сьогодні набуті знання та практичні навички цифрової культури дозволяють педагогам якісно організовувати дистанційне та змішане навчання, ефективно застосовувати цифрові навчальні інструменти під час проведення онлайн- та офлайн-уроків. Викладачі та майстри виробничого навчання розпочали активну діяльність щодо створення власних електронних навчально-методичних розробок із професій та предметів: навчальних комплексів, онлайн-тестів, відеоуроків, електронних портфоліо, інтерактивних вправ, дошок, плакатів тощо. Кращі з них подаються на розгляд науково-методичної ради НМЦ ПТО ПК у Хмельницькій області з метою схвалення для поширення серед педагогів області, наприклад, електронний практикум «Інтерактивні вправи з громадянської освіти до теми «Людина в соціокультурному просторі»» (автор – ГОЛУБ Олександр). Водночас наші педагоги активно долучаються до складу творчих груп педагогів області зі створення електронних навчально-методичних комплексів: «Навчальний контент з хімічного модуля» (співавтор – ЧОРНОМАЗ Тетяна), «Навчальний контент з предмета «Фізика»» (співавтор – ЛИСЮК Валентина), «Навчальний контент з математики» (співавтори – ЛИСЮК Валентина, ТИМЧУК Наталія), «Навчальний контент із суспільних дисциплін» (співавтор – ГОЛУБ Олександр).

З метою обміну досвідом найкращі з цифрових розробок педагоги представляють на конкурсах, виставках, заходах змагальницького характеру. Варто відзначити, що розроблена навчально-методична література 5-ох педагогів отримала відзнаку на обласному конкурсі на кращий освітній контент (Додаток В):

Диплом III ступеня з предмета «Українська мова», електронний практикум «Збірник інтерактивних вправ з української мови. Орфографічна норма. 10 клас» (автор – ГРАБАРЧУК Іванна);

Диплом III ступеня, електронний практикум «Практичні роботи в середовищі табличного процесора» (автор – ТИМЧУК Наталія);

Диплом II ступеня з предмета «Природничі науки», електронний робочий зошит «Органічні сполуки на уроках хімічного модуля» (автор – ЧОРНОМАЗ Тетяна);

Диплом II ступеня з предмета «Зарубіжна література», електронний навчально-методичний комплекс «Проза й поезія пізнього романтизму та переходу до реалізму XIX ст.» (автор – СІГНАЄВСЬКА Надія);

Диплом І ступеня з професії «Кондитер», електронний навчально-методичний комплекс «Оздоблювальні напівфабрикати для борошняних кондитерських виробів» (автор – ЗУБАРЕЦЬ Ольга).

З метою залучення педагогічних працівників до опанування сучасними цифровими технологіями, розроблення та використання цифрових засобів навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців, забезпечення закладів освіти сучасними навчально-методичними матеріалами та створення інноваційної контент-бібліотеки педагоги ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» беруть участь у Всеукраїнському конкурсі «Планета IT», організаторами якого є Інститут професійної освіти НАПН України та Директоратом професійної освіти МОН України. Так, Віртуальний кабінет методичної служби став Лауреатом конкурсу «Планета IT» (автор – ГОЛУБ Тетяна), а Професійне портфоліо викладача історії здобуло перемогу в цьому конкурсі (автор – ГОЛУБ Олександр) (Додаток Г).

Розвиток цифрової компетентності розширює можливості педагогів у навчанні, сприяє індивідуалізації освітнього процесу, підвищує залученість здобувачів професійної освіти та розвиває критичне мислення. Таким чином, дозволяє педагогам проводити інтерактивні уроки, впроваджувати інноваційні методи навчання та забезпечує доступ до актуального цифрового контенту.

Досвідом власної цифрової компетентності педагоги ліцею діляться на обласних та всеукраїнських заходах. Наприклад, у 2023 році на обласному онлайн-семінарі викладачів української мови та літератури закладів професійної освіти «Інноваційні підходи до викладання української мови та літератури у ЗП(ПТ)О» викладачка ліцею ГРАБАРЧУК Іванна представляла досвід «Використання цифрових освітніх технологій на уроках української мови та літератури».

Отже, підвищення рівня педагогічної майстерності педагогічних працівників ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» шляхом розвитку цифрової культури є постійним процесом та сприяє всебічному розвитку педагогів, їх самовдосконаленню, розумінню інформаційно-комунікаційних процесів; здатності застосовувати опановане у професійній діяльності; удосконалювати професійну майстерність; застосовувати набуті знання в педагогічній практиці, що забезпечує підвищення якості освіти.

Список використаних джерел:

1. Розвиток цифрової компетентності педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти галузі знань 01 «Освіта» в системі відкритої післядипломної освіти: збірник освітньо професійних програм / за заг. ред. С.П.Касьян, С.В.Антошук; ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». – Київ, 2019. – 250 с.

2. Розвиток цифрової компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій: навчальний посібник / Івашев Є.В., Сахно О.В., Грядуща В.В., Денисова А.В., Лукіяничук А.М., Удовик С.І. Біла Церква: БІНПО, 2021. 258 с.